

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

Școala Doctorală - ECONOMIE I

TEZĂ DE DOCTORAT

**COEZIUNEA SOCIALĂ ȘI FINALITATEA MODELULUI
EUROPEAN DE INTEGRARE**

Autor: Narcisa-Alexandra G. PANIE

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. Marius-Corneliu MARINAȘ

București (2024)

Rezumat

Demersul cercetării doctorale a vizat analiza coeziunii sociale privită ca finalitatea modelului european de integrare, cel mai avansat model de globalizare în termeni practici. Finalitatea socială a modelului european oferă particularitate acestuia prin raportarea în egală măsură atât la performanța economică cât și la justiția socială. De cele mai multe ori, coeziunea socială este inclusă în studii alături de coeziunea economică și teritorială. Originalitatea cercetării decurge și din abordarea teoretică a acestui concept din perspectivă economică (el fiind la bază un concept sociologic) și în intercondiționare cu finalitatea modelului european de integrare.

Analiza cantitativă s-a axat pe dinamica inegalităților de venituri și a ratei riscului de sărăcie la nivelul UE, fiind identificate ca obiective specifice în atingerea coeziunii sociale. Datele statistice indică faptul că statele care au aderat în ultimele etape la UE, statele ECE, se bucură de o dezvoltare socio-economică care se reflectă în convergența veniturilor și scăderea riscului de sărăcie. Accesul la piața unică a însemnat creștere economică, competitivitate crescută, reducerea inegalităților iar în asociere cu statul bunăstării, statele europene au cunoscut o dezvoltare sustenabilă și echitabilă în favoarea tuturor cetățenilor.

Noutatea analizei econometrice constă în determinarea factorilor cheie în reducerea ratei riscului de sărăcie la nivelul submodelelor europene. Avantajul modelării datelor la nivel de submodel este obținerea unor rezultate empirice mult mai interconectate la specificul socio-economic al țărilor. Lucru dovedit prin faptul că nu a fost identificat niciun determinant comun al ratei riscului de sărăcie în cele patru submodele analizate. Principala provocare a analizei în privința limitării serioase a datelor utilizate determinată de numărul mic de țări componente în trei din cele 4 submodele a fost rezolvată prin aplicarea metodei Lasso, o metodă care are avantajul regularizării modelului și a selecției variabilelor relevante.

Cuvinte cheie: modelul european de integrare, coeziune socială, coeziune economică și teritorială, globalizare, solidaritate, inegalități, rata riscului de sărăcie, submodelele europene, protecție socială, metoda Lasso.

Cuprins

INTRODUCERE

PARTEA I- ABORDAREA TEORETICĂ A RELAȚIEI DINTRE COEZIUNEA SOCIALĂ ȘI FINALITATEA MODELULUI EUROPEAN DE INTEGRARE

Capitolul 1. Modelul european de integrare- de la Ideea Europeană la un nou model de economie și societate

1.1 Globalizarea și noul model de societate promovată de Uniunea Europeană

1.2 Europa Socială- fondul de înțelegere al coeziunii sociale ca finalitate a procesului de integrare

1.3 Ordoliberalismul, economie socială de piață și Uniunea Europeană

1.4 Modelul social european și guvernarea europeană

1.5 Modelul european de creștere- performanță și echitate

Capitolul 2. Analiza conceptuală a coeziunii sociale ca finalitate a modelului european de integrare

2.1 Aspecte teoretice privind coeziunea socială

2.2 Coeziunea socială ca destinație a procesului de integrare

2.3 Factori stimulatori și principalele bariere în atingerea coeziunii sociale

2.4 Politica de Coeziune – Solidaritatea europeană, de la valoare socială comună la practică

Capitolul 3. Principalele provocări ale Uniunii Europene

3.1 Uniunea Economică și Monetară- aprofundare sau dezintegrare?

3.2 O Uniune Europeană Unită sau o Europă Germană?

3.3 Războiul de la granițele UE. Efectele resimțite de europeni

3.4 Reforma Politicii de securitate și apărare comună și responsabilitatea europeană colectivă

PARTEA A II-A. ANALIZA CANTITATIVĂ A DINAMICII COEZIUNII SOCIALE LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE

Capitolul 4. Cum cuantificăm coeziunea socială?

4.1 Prospectarea literaturii de specialitate

4.2 Dinamica ratei riscului de sărăciei și a inegalități veniturilor la nivelul ue

4.3 Drumul spre coeziune socială- de la creșterea economică la progres social și bunăstare

Capitolul 5. Factorii cheie în reducerea sărăciei. Analiză econometrică la nivelul submodelelor europene

5.1 Analiza performanțelor economice și sociale ale submodelelor europene

5.2 Analiza econometrică la nivel submodelelor. Datele și metodologia

5.3 Submodelul nordic

5.4 Submodelul continental

5.5 Submodelul mediteranean

5.6 Submodelul catching-up

5.7 Concluzii

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI GENERALE

BIBLIOGRAFIE

ANEXE

LISTĂ FIGURI

LISTA TABELELOR

LISTA ANEXELOR